

Justitiedepartementet

Enheten för processrätt och domstolsfrågor

Rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 4-5 december 2006

Dagordningspunkt 7

Förslag till rådets rambeslut om vissa processuella rättigheter i brottmål inom Europeiska unionen

Dokument: 14794/1/06 REV 1 DROIPEN 68 (bifogas)

Tidigare dokument: KOM (2004) 328 slutlig, Fakta-PM
Justitiedepartementet 2005/05:FPM24

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 25 november 2005, den 21 april 2006 och den 31 maj 2006.

Bakgrund

Kommissionens förslag till rambeslut innehåller bestämmelser om processuella rättigheter för misstänkta och tilltalade i brottmål som handläggs i medlemsstaterna. Syftet med förslaget är att stärka misstänkta och tilltalades rättigheter i processen.

Flera medlemsstater har ifrågasatt den rättsliga grunden för kommissionens förslag. Rådets rättstjänst har yttrat sig beträffande den rättsliga grunden och ansett att förslaget har stöd i den av kommissionen angivna grunden. Några medlemsstater förespråkar ett icke bindande instrument på området i stället för ett rambeslut.

Förhandlingarna inleddes i september 2004. Under våren 2006 har förhandlingarna framförallt handlat om att finna en väg framåt för det fortsatta förhandlingsarbetet. Förslaget till rambeslut har hittills behandlats vid tre tillfällen i RIF-rådet, den 1–2 december 2005, den 27–28 april 2006 och den 1–2 juni 2006.

Förhandlingarna under våren 2006 resulterade i en överenskommelse i RIF-rådet den 1–2 juni 2006 att förhandlingsarbetet fortsättningsvis kan bedrivas med utgångspunkt från ett av ORDF reviderat förslag till rambeslut samt att det fortsatta arbetet med de processuella rättigheterna också bör omfatta diskussioner om praktiska åtgärder. Under det finska ordförandeskapet har parallella diskussioner förts om dels ett bindande rambeslut, dels en ej bindande resolution.

Syftet med behandlingen i RIF-rådet är att nå politisk överenskommelse beträffande följande punkt:

- Arbetet med ett bindande rambeslut skall fortgå, utan att utesluta att det samtidigt kan skapas ett instrument som tar sikte på praktiska åtgärder.

ORDF hade även ställt en fråga som rörde rambeslutets tillämpningsområde (se 14794/1/06 REV 1 DROIPEN 68), men i Coreper nåddes enighet om att stryka denna fråga.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är enligt kommissionen artikel 31.1 c i EU-fördraget. Beslutsförfarandet är enligt artiklarna 34.2 b och 39.1 i EU-fördraget enhälligt beslut av rådet efter EP:s hörande (samrådsförfarande med EP).

Svensk ståndpunkt

Sverige stödjer ORDF:s förslag. Sverige är av den bestämda uppfattningen att instrumentet skall vara bindande, dvs. ett rambeslut. Sverige är dock berett att parallellt diskutera förslaget till en icke bindande resolution på ett konstruktivt sätt.

Det finns risk för att vissa MS vid rådsmötet inte går med på att fortsätta arbeta med ett bindande instrument. Sverige anser dock att det är viktigt att arbetet med rambeslutet fortsätter och kommer att verka för att så sker.

Europaparlamentets inställning

EP har yttrat sig över kommissionens förslag och därvid uppmanat kommissionen att göra vissa ändringar i förslaget (P6 TA(2005)0091).

Förslaget

De av kommissionen föreslagna bestämmelserna rör:

- tillgång till juridisk rådgivning,
- tillgång till kostnadsfri tolkning och översättning,
- garantier för att personer som inte är kapabla att förstå eller följa ärendets gång visas särskild hänsyn,
- rätt för misstänkta som är medborgare i något annat land att meddela sig med bl.a. konsulära myndigheter, och

- skriftlig information till misstänkta om deras rättigheter.

Förslaget från ORDF är begränsat i förhållande till kommissionens ursprungliga förslag. ORDF:s förslag omfattar områdena rätt till information, rätt till rättsligt biträde (i vissa fall kostnadsfritt) och rätt till tolkning och översättning.

Några medlemsstater har lagt förslag till en icke bindande resolution. I denna uppmanas medlemsstaterna att diskutera ett antal åtgärds punkter som rör tillgång till information, tillgång till rättsligt bistånd och tillgång till tolkar. Resolutionen är utformad som en checklista. Vidare uppmanas medlemsstaterna att utarbeta en konkret plan för att förbättra överensstämmelsen med artikel 6 i Europakonventionen. I resolutionen uppmanas också kommissionen att ge stöd och finansiellt bistånd till projekt som syftar till att förbättra genomförandet av åtgärds punkterna.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förslaget från ORDF torde inte medföra några ändringar i svenska regler. Med hänsyn till förhandlingsläget går det dock inte att med någon större säkerhet uttala sig i frågan.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget kan med hänsyn till förhandlingsläget för närvarande inte bedömas. Eventuella budgetära konsekvenser på såväl statsbudgeten som EU-budgeten skall dock finansieras inom befintliga anslag.

Övrigt

-